WASHINGTON

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVI. Ч. 250. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 27-го ЖОВТНЯ 1948. No. 250. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 27, 1948. VOL. LVI.

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном. Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ПІДГОТОВЛЯЮТЬ ОРГАНІЗУВАННЯ ТРЕТЬОЇ ПАРТІЇ СЕРЕД РОБІТНИЦВА

Синсинаті, 25 жовтня. — Вилйем Ґрін, предсідник Американської Федерації Праці виявив, що ця організація рішуче почне старання для створення третьої великої політичної партії в Злучених Державах. Цей рух буде започаткований на конвенції Федерації, яка збереться 15 листопада. Не звісно тільки, чи Федерація перебере на себе повний тягар введення в життя нової партії, чи прийде до порозуміння і іншими робітничими організаціями. Головну підставу до створення третьої партії дає закон Тефта-Гартлія, який обмежує рухи робітничих організацій. Щоб призвести до обєднання між Американською Федерацією Праці й Конгресом Індустріяльних Органіацій, на це треба часу, сказав Ґрін. Перешкодою до такого обєднання є вплив комуністів в КІО. — На думку Ґріна президент Труман має добру нагоду дальше залишитися в Білому Домі.

ТРУМАН ЗАКИДАЄ РЕСПУБЛИКАНЦЯМ ФАШИСТІВСЬКІ ЦІЛІ.

Шікаґо. — У передвиборчій промові в цьому місті, де він був назначений кандидатом на віцепрезидента на демократичній конвенції перед чотирма роками, президент Гері С. Труман вийшов з закидом проти републиканців і їх кандидата Тамеса Е. Дюїя, що наче б вони підтримували фашистівські елементи в посяганні по владу та що ця загроза є більша ніж загроза від комуністів. Коли фашистівські сили дістануть у свої руки економічну контролю, тоді, вони найдуть людину, яка їх буде очолювати. Тоді закони про Права Людини стануть тільки „скравком паперу" — твердив Труман.

ДЮЇ ГОТОВИТЬСЯ ДО НЕСПОДІВАНОГО КРОКУ.

Олбені. — З огляду на зміну стратеґії в передвиборчій кампанії Трумана, губ. Дюї приготовляє від себе зміну стратеґії, щоб затримати більшість виборців, на яку заповідається тепер. Цю несподіванку слідно буде в його наступних промовах.

УКРАЇНСЬКА ПРОМОВА ПО РАДІО ЗА ДЮЇЯ.

Филаделфія. — Михайло Елко, командант українського посту Американських Воєнних Ветеранів, — як подає Филаделфія Інквайрер з неділі 24 жовтня — виголосив іменем українського відділу Стейтової Республиканської Організації в Пенсилвенії промову, в якій дораджував підтримати лісту Дюїя-Ворена тому, що „демократи призвели країну до берега гістерії", а „впродовж 16 літ майже розбили на шматки американський нарід" — як казав Елко.

АРМІЯ ПОКЛИКАЄ 20,000 ВОЯКІВ НА СІЧЕНЬ.

Вашингтон.— Команда армії зажадала від Поборової Служби покликання 20,000 рекрутів до служби в січні. Панує переконання, що це буде постійне число вояків, яких будуть покликувати щомісяця до військової служби, якщо не буде зменшення числа добровольців. На листопад біжучого року покликано 10,000, а на грудень 15,000 рекрутів. Це відноситься тільки до армії, бо морська служба й служба при летунстві притягає відповідну кількість добровольців.

МОРЕЙ СТАЄ НА ЧОЛІ БОРОТЬБИ ПРОТИ КОМУНІСТІВ В ЮНІЯХ КІО.

Ню Йорк. — Загальну кампанію для знищення комуністів у проводі юній Конгресу Індустріяльних Організацій, які обєднують робітників у великих департаментових крамницях, зарядив голова КІО, Филип Морей. Він заповів, що прийде до Ню Йорку з Пітсбурґа й переведе негайно конференцію з комітетом девяти людей, щоб вибрати якогось головного урядника КІО для ведення протикомуністичної кампанії. У комітеті девяти находиться Майкел Квил, голова юнії транспортових робітників і Джозеф Корен, голова морської юнії.

ВЕРХОВНИЙ СУД ПІДТРИМУЄ ЗАБОРОНУ МАСОВОГО ПІКЕТУВАННЯ.

Вашинґтон. — Верховний Суд Злучених Держав відмовився розглядати рішення суду в справі масового пікетування Студії Колумбія в Лос Анджелес, у Каліфорнії. В 1946 р. федеральний окружний суд засудив тоді 35 робітників за масове пікетування, а засуджені внесли відклик до Верховного Суду, одначе без успіху. Пять робітників дістали тоді кару тюрми від 6 місяців до 1 року, а інші дістали право відложення кари, і право заплатити грошеву гривну в загальній сумі $9,650.

ОПРИЛЮДНИЛИ ЛІСТУ ПЕРШОГО ТРАНСПОРТУ ІМІҐРАНТІВ.

Вашинґтон. — комісія Зделасованих Осіб оприлюднила лісту першого транспорту іміґрантів з 1948 р., в числі 813. Вони ідуть з Бремергафен і прибудуть до Н юЙорку в суботу або в неділю. Коло кожкожної родини нового іміґранта подано теж імя особи, яка за нього ґарантує. Серед „спонзорів" є Толстоївська Фундація зі стейту Ню Йорк, яка ґарантує за 8 росіян та кількох поляків. Між іншими спонзорами є: секретар армії Кенет С. Роял, і колумністписьменник Стюарт Алсоп. Більша частина скитальників це старші люди, приналежні до 12 національностей і 7 релігійних груп. Деякі з них говорять по англійськи. Під оглядом релігійним є між ними 491 римо- і греко-католиків, 161 жидів, 75 російсько- і греко-православних, 68 протестантів, а при 18 особах не подано релігійного визнання. Щодо національности, то 388 є з Польщі, 168 з Литви, а 83 є „бездержавних". По затрудненні є між ними фармері, рибівники, торговельні субєкти, студенти, книговодці, кравці, шлюсарі і кравчині.

Канада приноровлює свою оборону до Західних Держав

Торонто, Канада, 25. жовтня. — Канадські оборонні заряджения є приноровлені до оборонних заряджень інших Західних держав і вони наладнані так, що ввійдуть до Північно-Атлантійської Умови Забезпеки, як це виявив міністер оборони Брук Клакстон. Він твердить, що коли б такий пакт існував був в 1935 р., не було б прийшло до другої світової війни. „Існування Північно-Атлантійського Акту Забезпеки в справі взаємної допомоги держав, серед яких находяться теж Злучені Держави, ще дальше зменшить вигляди на успіх Совєтів" — сказав Клакстон у промові на зібранні товариства Обєднаних Держав.

З урядових кол виявляють, що Канада веде переговори над заключенням союзу з Злучесими Державами, Британією, Францією, Нідерландами, Бельгією й Люсембургом.

ЛЕНД-ЛІЗ ДЛЯ ЗАХІДНОЇ ЕВРОПИ ГОТОВИЙ У ВАШИНГТОНІ.

Вашингтон, 25 жовтня. — Організація Північно-Атлантійського військового союзу і злучений з тим військовий Ленд-Ліз для постачання життєвих матеріялів для протикомуністичних країн Західної Европи прийдуть на першу чергу після виборів наступного тижня. Високі урядовці, на яких покликається кореспондент щоденника Ню Йорк Геральд Трибюн, а які не хочуть подати свого імени, кажуть, що оборонна програма проти Совєтів дійшла до такої стадії, що можна буде її предложити конгресові до затвердження вже в січні. Розмови над мілітарною програмою велися від весни в кільканадцяти протикомуністичних столицях, у Вашингтоні вели наради злучені американсько - англійські генеральні штаби, а підсекретар стейту Роберт А. Ловет переговорював можливості військової співпраці з Канадою й амбасадорами Західних держав. З Парижа звідомляють, що секретар стейту, Джордж К. Маршал, переговорював можливості такого союзу з представниками західно-европейських держав, які беруть участь в нарадах Асамблеї Обєднаних Держав.

НЕМА ВОРОЖНЕЧІ МІЖ АМЕРИКАНСЬКИМИ Й СОВЄТСЬКИМИ ВОЯКАМИ В БЕРЛІНІ.

Сирклвил, у стейті Огайо. — Три американські вояки приїхали домів на відпустку з служби в окупаційній зоні в Берліні. Вони розповідають, що між американськими й совєтськими вояками не слідно ворожнечі й вояки з обох боків переходять кордон, наскільки вища влада тому не стоїть на перешкоді. Ворожнечу викликають тільки політичні чинники, а кореспонденти розтрублюють до великих розмірів поодинокі випадки схваток між вояками на погранниччі обох зон.

РЕВОЛЬТИ В ЛАТИНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ РЕСПУБЛИКАХ.

Поліція в республиці Панама відкрила заговір для скинення режіму президента Домінґа Діяз Аросемени й арештувала провідників. Уряд республики Параґвай оприлюднює, що здавив револьту в столиці Асунсіон.

ПОМЕР ПИСЬМЕННИК ЛЕОНІД МОСЄНДЗ.

Дня 13. жовтня б. р. помер у Швайцарії український письменник Леонід Мосендз, поет, прозаїк і один з чільних співробітників львівського Літературно-Наукового Вістника передвоєнної доби. Його повість „Засів" і збірка поезій „Зодіяк" є тривалим вкладом в українську літературу.

Мосендз з фаху був інженером хемії й до війни жив у Чехії. Потім скитався в австрійських таборах. Минулого року вдалося йому виїхати на лікування до Швайцарії, де й помер на важку грудну недугу.

ПП-НІ ПАВЛИКОВСЬКА І ЦЕЛЕВИЧ ПРИЇЖДЖАЮТЬ НА С. К. У. Ж.

Голова Союзу Українок Америки, О. Лотоцька, повідомляє з Филаделфії, що пароплавом „Марін Флешер" ідуть з Німеччини до Ню Йорку дві відомі українські громадянки пп-ні Павликовська і Целевич, з метою взяти участь у Світовому Конгресі Українського Жіноцтва, що його скликав Союз Українок Америки до Филаделфії, в днях 12 і 13 листопада. „Марін Флешер" повинен причалити до Ню Йорку в дні 29 жовтня.

НАРАДИ П.А.У.К. В СПРАВІ СВІТОВОГО УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСУ.

В днях 23, 24 і 25 жовтня відвідбулися в Торонто в Канаді наради Екзекутиви Української Пан-Американської Конференції та окремих делегатів Українського Конгресового Комітету Америки і Комітету Українців Канади в справі плянованого світового українського конгресу. В нарадах взяли участь: о. д-р В. Кушнір, голова ПАУК; заст. голови — д-р Л. Цеґельський, секретар С. Шумейко та касієр Д. Галичин, як теж від КУК: посол І. Соломон і д-р Дацків, а від УКК: д-р М. Чубатий, що є культурним референтом ПАУК. На нарадах були приявні теж представники Української Національної Ради Д. Андрієвський і В. Кохан, який тепер перебуває вже в Канаді. Після основного обговорення поодиноких справ, рішено: привітати створення Української Національної Ради в Европі та порозумівшись з нею, почати практичні заходи для скликання світового українського конгресу. Місцева канадійська преса приділила багато уваги цим нарадам. Торонтський „Івнінг Телеґрам" з 25. жовтня пише про „творення світового українського фронту для боротьби проти комунізму", підкреслюючи в цьому ролю українців з поодиноких країн обох американських континентів. З нагоди цих нарад відбулося в неділю, 24 жовтня в місцевій „Месі Голл" велике віче, бесідниками на якому виступали: д-р Л. Цеґельський, Д. Андрієвський, о. ігумен Когут та інші.

„Фіктивна Українська Держава" і „підштовхувач Мануїльський"

Ню Йорк, 26. жовтня. — Совєтське „вето" в Раді Безпеки проти мирного, компромісового полагодження совєтсько-західного спору в Берліні відбилося широким відгомоном в місцевій американській пресі. Проти цеї компромісової резолюції, внесеної не заінтересованими безпосередньо в цій справі членами Ради Безпеки, голосував тільки Совєтський Союз своїми двома голосами, одним від підсовєтської України. Цей факт знайшов теж відповідну оцінку в американській пресі, яка не залишає жодного сумніву, що це не був український, тільки за Україну російський голос. „Ню Йорк Таймс" в редакційній статті в сьогоднішньому виданні, пишучи на тему совєтського вета стверджує: „розгривка була неминуча і в цій розгривці Росія залишилася сама зі своїми двома голосами (включно з голосом фіктивної української держави), проти 9 інших голосів, що репрезентують решту світу"... Популярна нюйорська вечірня газета „Дейлі Нюз", повідомляючи в сьогоднішньому виданні про це чергове совєтське вето, пише: „Його (Вишинського) вето наступило після того, як 9 з усіх 11 членів Ради голосували за прийняттям нового пляну. Тільки Вишинський і його російсько-український підштовхувач (сайдкік) Мануїльський голосували проти"... Такі і подібні коментарі появилися теж в усіх інших газетах.

ФРАНЦУЗЬКА АРМІЯ ЗДОБУВАЄ ШАХТИ ВІД СТРАЙКАРІВ.

Париж, 26. жовтня. — Відділи французької армії, відділи безпеки і поліції почали вчора на широку скалю військову акцію для здобуття від керованих комуністами страйкарів шахт у вуглевих районах країни. Загальну кількість війська і поліції що переводять цю акцію, подається на 30,000. Досі не натраплено на серіозніший спротив страйкарів. У зверненні до них міністер внутрішніх справ заявив, що ціллю цеї акції не є зломання страйку, тільки забезпечення шахт від комуністичних саботажів. Проголошений комуністами на вчора протестаційний генеральний страйк не мав успіху, бо далеко не всі робітники цього заклику послухали. Тепер французька комуністична п'ята колона звернулася до „міжнародного пролетаріяту" за допомогою. Внутрішне положення у Франції дуже напружене і урядові грозить чергова кріза, як з боку лівих, так і правих екстремістів.

ГЛУМ НАД РЕЛІГІЄЮ В СОВЄТАХ.

Москва, 26 жовтня. (АП) — В Загорському Манастирі недалеко Москви патріярх Алексей висвячував нових совєтських священиків і при цій нагоді виголосив благословення та многоліттєвіє для Сталіна, що тепер прийнято офіціяльно церквою в Совєтах. Як йдеться про висвячення нових священиків, пригадується факт ще з часів війни, коли то большевики скасували т. зв. політруків в армії, заступивши їх попами.

СОВЄТИ ПРОТИ РІШЕННЯ О. Д. В СПРАВІ БЕРЛІНА

27-ме З ЧЕРГИ СОВЄТСЬКЕ „ВЕТО" ПРОТИ РІШЕННЯ ПЕРЕРВАТИ БЛЬОКАДУ БЕРЛІНА.

Париж, 26 жовтня. — Міжнародне політичне положення вступило вчора в свою рішально критичну стадію, як Совєтський Союз вже 27-ий раз з черги скористав в Раді Безпеки О.Д. зі свого великодержавного права вета, цим разом проти прийнятої західними союзниками компромісової резолюції незаінтересованих безпосередньо в справі Бірліна малих країн та яка закликала до негайного перервання бльокади Берліна на відповідній компромісовій базі. На всіх 11 членів Ради Безпеки 9 голосовало за резолюцією і тільки Совєтський Союз своїми двома голосами, одним своїм і одним від підсовєтської України, був проти. Секретар стейту Маршал, британський міністер закордонних справ Бевин і міністер закордонних справ Франції — Щуман конферуватимуть сьогодні над дальшими заходами в цій справі, хоча загально вважається, що до остаточної розгривки зі Совєтами може прийти вже тільки після виборів нового президента в ЗДА. Идеться про те, чи західні союзники передадуть справу це Генеральній Асамблеї, не будучи [illegible] вирішувати власними засобами. В деяких колах ще не втрачають надії, що Совєти, не зважаючи на своє вето в Раді Безпеки, практично поступатимуть згідно з постановами відкиненої ними резолюції, що передбачує безпосереднє перервання бльокади Берліна з рівночасними практичними заходами для введення там в усіх секторах одної совєтської валюти під спільною контролею всіх чотирьох окупаційних потуг. Звертається увагу, що теперішнє совєтське вето в справі Берліна може бути теж великим ударом по авторітеті ООД, якщо західні союзники не траплять цей авторітет відповідно піддержати. Перед своїм ветом Совєти були внесли проти - пропозицію, домагаючись вдержати бльокаду Берліна в силі, аж доки не буде переведена в життя постанова про одну совєтську валюту в цілому місті. Західні союзники відкинули цю пропозицію. Після совєтського вета дальші наради Ради Безпеки відложено.

ВЖЕ ГОТОВИЙ ПЛЯН СОВЄТСЬКОЇ „НАРОДНОЇ РЕСПУБЛИКИ" В НІМЕЧЧИНІ.

Берлін, 26 жовтня. — З поінформованих джерел заявляють, що Совєтський Союз в порозумінні з німецькими комуністами вже має готовий плян встановлення в східній Німеччині совєтської „народної республіки", що мала б послужити головно пропагандивним арґументом в теперішній боротьбі за Німеччину і Берлін між Сходом і Заходом. В рямках цего пляну передбачено насамперед частинне відкликання совєтських окупаційних військ, за вийнятком гарнізону в Берліні, та заступлення їх зорганізованою Совєтами комуністичною „Народною міліцією", зорганізованою переважно бувшими нацистами та під совєтською командою. Совєтська евакуація мала б бути проголошена ще в цьому році і перед „народним конґресом" німецьких комуністів, що збереться в грудні та проголосить у новій формі старе націстичне гасло „один нарід, одна держава й один вождь", з тою тільки різницею, що одним фюрером має бути Сталін.

БЕРЛІНЦІ ІҐНОРУЮТЬ СОВЄТСЬКІ НАКАЗИ.

Берлін, 26 жовтня. — Совєтське військове управління звернулося з окремим домаганням до німецького міського самоуправління, щоби воно поробило відповідні заходи проти шістьох своїх лідерів, яких Совєти називають „фашистськими підпалювачами війни". Берлінці відкинули совєтське домагання.

ЄГИПЕТСЬКЕ ОБВИНУВАЧЕННЯ ПРОТИ ІЗРАЇЛЯ В О.Д.

Париж, 26 жовтня. — Сьогодні рано тут мала зібратися на надзвичайній сесії Рада Безпеки, з метою розглянути внесене Єгиптом обвинувачення проти Ізраїля за „постійне і щораз більше порушування постанов перемир'я та нехтування домагання Ради Безпеки про завішення зброї".

ПІДКОМІТЕТ О. Д. ВІДКИНУВ СОВЄТСЬКУ РЕЗОЛЮЦІЮ В СПРАВІ РОЗЗБРОЄННЯ.

Париж, 26 жовтня. — Окремий дев'ятичленний підкомітет Політичного Комітету Генеральної Асамблеї О.Д. відкинув вчора совєтську резолюцію в справі заборони атомової зброї та редукції збройних сил на одну третю частину продовж одного року. Совєтська резолюція не передбачувала відповідної міжнародної контролі, яка подбала б, щоби ці постанови були виконані теж в Совєтському Союзі. Дещо пізніше цей сам підкомітет більшістю сім голосів проти двох совєтських відкинув теж бельгійську резолюцію, яка пропонувала передати справу Комісії для звичайного роззброєння.

АМЕРИКАНЦІ В БЕРЛІНІ ВИВЧАЮТЬ РОСІЙСЬКУ МОВУ.

Берлін, 26 жовтня (АП). — Американське військове управління в Берліні відкрили безплатні курси російської мови для всіх американців, що перебувають в цьому місті. Лекції відбуваються два рази тижнево.

НА ЗАКЛИК ЄРАРХІВ ГЕН. КЛЕЙ ПРИПИНИВ ЕКЗЕКУЦІЮ 45 НІМЦІВ.

Франкфурт над Майном, Німеччина, 26 жовтня. — У відповідь на звернення німецьких католицьких і протестантських єрархів, американський губернатор Німеччини, ген. Л. Д. Клей дав доручення припинити виконання вироку смерти на 45 німцях, засуджених за воєнні злочини.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ТРЕТЯ РІЧНИЦЯ О. Д. ТА 27-ме ВЕТО СОВЄТІВ

Минулої неділі (24 жовтня) відсвяткували американці „День Об'єднаних Держав". Ще не прогоміноли повні надії голоси, як усього день пізніше прийшли вісті з Парижа, що Совєтський Союз заложив в Раді Безпеки своє чергове вето, з ряду 27-ме, гальмуючи ним—як і попередніми—виконування властивого завдання О. Д., яким є міжнародній мир і забезпека. Тільки одинока „Україна" поперла Совєтський Союз в Раді Безпеки! Голосування відбулось над компромісовою резолюцією, запропонованою в справі блокади Берліна шістьома „малими" державами і членами Ради Безпеки: Аргентиною, Канадою, Бельгією, Сирією, Коломбією та Китаєм. На резолюцію дали згоду теж і три „великі" потуги, члени Ради Безпеки, себто Злучені Держави, Велика Британія та Франція. Значить було 9 голосів проти 2.

Як відомо запропонована резолюція була дуже компромісова. Дехто навіть обурювався, як можна іти на такі далекі уступки Совєтам і відмовитись від осуду й визнання Росії агресором, як це запропонували „малі". Одначе демократичні потуги теж були за те, що краще дати Росії якийсь вихід зі складного положення в Берліні, хоч створеного її агресією, ніж творити нове грізне положення, що може довести навіть і до воєнного конфлікту. Це була властива причина, чому теж і Злучені Держави, хоч обвинувачували Совєти в недодержуванні договорів, агресії та вживанню грубої сили, тепер домагались зняття берлінської блокади агресією. Американська преса взивала американських делегатів в О.Д. щераз поступитись і щераз виявити добру волю Злучених Держав дійти до порозуміння з СССР мирним шляхом. Отже розходилося тільки про це, щоб Совєти бодай тепер спамятались і зліквідували незаконну блокаду Берліна та погодились на контролю совєтської марки у Берліні, як одинокої валюти, усіми чотирма великими потугами, себто крім Совєтського Союзу, ще Злученими Державами, Великою Британією та Францією. Совєтський делегат, А. Вишинський, зажадав був відложення вирішення цеї компромісової резолюції „малих" до понеділка, виявляючи своє тихе вдоволення, що така пропозиція виходить саме від них, а не від Америки чи Британії. В понеділок, очевидно по порузумінню зі Сталіном та Політбюром у Москві, Вишинський заявився проти резолюції, виставляючи зі свого боку іншу пропозицію, яка є нічим іншим, а тільки новим крутійством, яке заповідає ряд нових конференцій, подібних до попередніх, себто не даючих надії на ніякий успіх. За тим черговим крутійством Вишинського заявився тільки „делегат України", але це є рутиною, з якою вже обізнані представники інших держав.

Так зачали Об'єднані Держави четвертий рік свого існування, себто зачали новою кризою, створеною Совєтами, які спричиняли теж і в останніх трьох роках подавляючу більшість різних криз, не даючи цій організації розвинути своєї діяльности. Ці кризи, включно з теперішньою, не завалять Організації Об'єднаних Держав, як цього бажали б собі Совєти. Ці кризи, як нам здається, скорше завалять кремлівський режим та совєтський тоталітаризм. Це, до чого змагає Москва не станеться вже тому, що Злучені Держави рішені підперти авторитет Об'єднаних Держав усею силою і вони від цього не відступлять.

Суди в Америці й Совєтах

Голова стейтового Верховного Суду Небраски, Роберт Г. Сіммонс, як читаємо в бостонськім „Крисчієн Сайєнс Монітор", дуже здивувався, як один з його знайомих заявив йому, що громадянські вольності і права є хоронені в Совєтах у такий самий спосіб, як в Америці. Він тільки наслухався з авторитетних джерел про невільничу працю в Совєтах та концентраційні табори на Сибірі чи деінде в Росії, що ніяк не міг повірити словам свого знайомого і зачав цю справу сам основно провірювати.

Через одного приятеля він дістав з совєтської амбасади у Вашингтоні інформації й матеріяли про організацію і круг ділання совєтських судів, а теж і копію конституції СССР в англійській мові з поправками до 1945 р. В парі з тим він дістав двакартковий „Інформаційний Бюлетень". Інші матеріяли дістав він з інших джерел, які показалися достовірні.

На підставі оцих даних судя Сіммонс спершу перевів аналізу між американським і совєтським законодавством. В нашій країні каже суддя, конституція була одобрена й ратифікована безпосереднім голосуванням у таких тілах, які представляють загал населення і які мають повновласть діяти, як законодавці. Отже такі установи творять закон. Змінити американську конституцію може перевести увесь нарід. За зломання постанов конституції американський громадянин, навіть президент, відповідає перед судом.

Конституцію в Совєтськім Союзі опрацював Верховний Совєт і вона ніколи не була ратифікована загалом населення. Не нарід має право її змінити, а Верховний Совєт. Тому совєтська конституція не має постійности, подібної як це має американська конституція й вона може бути змінена так, як в Америці зміняються закони, ухвалені конгресом.

В Совєтах існують ще суди. Щоби зрозуміти правну силу судів, треба зрозуміти загальну побудову уряду в Совєтах. Законодатним тілом в Совєтах є Верховний Совєт. Є це „найвищий орган державної влади". Найвищим виконним органом влади є Совєт (Рада) Народніх Комісарів. Її назначає Верховний Совєт і ця Рада Комісарів є перед ним відповідальна.

Найвищим „судейським органом" СССР є Верховний Суд. Суддів до Верховного Суду назначує, чи там вибирає, Верховний Совєт. Подібно наставляється Верховний Суд у союзних совєтських республиках. Під Верховним Судом є нижчі суди аж до тих найнижчих, де суддів вибирають громадяни району, одначе й тут вся влада спочиває в руках Совєтів.

У конституції сказано, що всі Совєти (отже вищі й нижчі) походять з вибору на підставі „рівного, безпосереднього й тайного голосування". Одначе саме тут проявляється трудність. Конституція каже виразно: „Право наставляти кандидатів належить до прилюдних організацій і товариств робучого народу, а саме: організаціям комуністичної партії, робітничим юніям, кооперативам, організаціям молоді й культурним товариствам".

З цього виходить, що тільки комуністична партія має право наставляти кандидатів, а хто поставив кандидатів, такий має запевнений вислід виборів у свою користь, і в такий спосіб має запевнену владу над цілою країною. Саме в тому лежить сила комуністичної партії і її голови, яким є Сталін. Ця влада не відповідає перед ніким.

Ніде в конституції нема сказано, яка влада прислугує судам, а це значить, що ніякий суд не має права судити когось за зломання конституції. Коли нема запоруки, що за зломання законів прийде кара, тоді такий закон не має значення. Його постанови можуть бути виконані або й не виконані, залежно від примхи або охоти влади. У практиці така конституція це тільки друковані слова, а діла залежать від Совєтів, від законної влади. Отже законодатна влада, тобто Совєти, може навіть його не виконувати.

Один з совєтських письменників пояснив існування судівництва як установи для підтримання партії при владі. Він каже, що совєтський уряд, наставляючи суддів, дає їм силу виповняти волю пролетаріяту згідно з наказами, а коли нема наказів, тоді суддя має руководиться „соціялістичним сумлінням". Суддя Сіммонс, шукав за цим „соціялістичним сумлінням" і найшов його... в Політбюрі, у Москві.

В Америці засадою виміру справедливости є право людини. В Росії такою підставою є право клясове або право комуністичної партії, яка є при владі. Тому один правничий совєтський письменник з початків революції дав таке визначення існування совєтських судів: „Основним завданням системи судівництва є стояти на сторожі здобутків пролетарської революції і охороняти уряд селян і робітників". А „Інформаційний Бюлетень" з 13. вересня 1945 р. написав виразно таке: „Ленін уважав суди як засіб для вщеплення дисципліни й самодисципліни в робучих масах... отже суди мусять бути зорганізовані на демократичних підставах, які були б згідні з засадами совєтської сили".

Ощей брак всяких гарантій для виконування права погіршений ще чимсь іншим. У конституції нема нічого про якусь тайну поліцію. А ця поліція існує і діє! Вона навіть має свої суди, які мають необмежене право арешту кидання арештованих перед себе, видавання присудів і виконування присудів і то все потайки. Немає теж у Совєтському Союзі ніякої постанови про судження людей такою судейською лавою, як це є в Америці і в інших цивілізованих країнах.

Отже з усього совєтського законодавства виходить ясно: Конституція в Совєтах не дає ніякої гарантії, органи совєтської влади мусять бути в руках партійних комуністів, а теж існує ще окрема тайна комуністична влада, тобто комуністична поліція з своїми судами, проти яких нема відклику.

З аналізи судді Сіммонса легко пізнати, в чому лежить різниця між законодавством Совєтів і країн Західної цивілізації та чому не доходить до згоди між Сходом і Заходом.

Микола Чубатий.

Лисенко про Жебрака

Коли ставимо такий наголовок, треба спершу представитити дві постаті „найпоступовішої країни на світі" — Совєтського Союзу. Не представивши, міг би ще хто подумати, що це наш безсмертний музика, Микола Лисено, ізза гробу воює зі совєтськими жебраками, яких тепер по Україні більше ніж статочних людей, бо властиво всі совєтські громадяни за виїмком комуністів є жебраками.

Та Лисенко нашої статті це не наш славний музика, Микола Лисенко, а його одноіменник, малорос Т. Д. Лисенко, велика шишка в совєтським синедріоні. Це заступник предсідника Найвищого Совєту Совєтської Росії, президент совєтської академії рільництва ім. Леніна, член всесоюзної академії наук та казьонний вчений Всесоюзної Комуністичної Партії. Останнє становище дає йому змогу стати правдивим пострахом совєтських вчених. Він колись перейде до історії як найбільше зацофана постать російської науки.

Зате Жебрак, це правдивий вчений, російський біолог, жертва терору малороса Лисенка. Боротьба поміж тими двома представниками російської науки розпочалася рік тому та ведеться майже донині з повним тріюмфом малороса Лисенка. Про що йде в цій боротьбі? Йде про справу основну, за яку бореться людство вже від самого початку своєї історії — йде за свободу науки, незалежність наукових дослідів від пересудів, що з наукою не мають нічого спільного. Щоби дійти до абсолютної правди правдивий вчений не може бути вязаний пересудами та фанатизмом політичних струй біжучого життя.

Колись давніше, коли сам предмет та межі релігії й науки не були ясно окреслені наукові дослідники нерідко попадали в конфлікт з релігійними фанатиками. Релігійний фанатизм нищив найцінніші скарби культури людства.

Знаний з історії факт, що коли араби заняли Єгипет та наближалися до Александрії, що на початку середновіччя була найбільше живим центром вселюдського знання та посідала найціннішу в світі т. зв. Александрівську Бібліотеку, спитали побідного магометансько-арабського каліфа, що зробить з александрійською бібліотекою: Спалити її чи пощадити? На це дістала його військова старшина таку відповідь: в книгах тої бібліотеки є або те саме, що в нашій святій книзі Коран, або противне їй. Як там є те саме, так ця бібліотека непотрібна і її треба спалити. Як є там щось таке, що противиться Коранові, тоді теж треба ту бібліотеку спалити.

На щастя людства сліпий фанатизм зі століттями проминав, межі релігії та науки нині доволі чітко усталені й ті дві духові течії можуть нині спокійно побіч себе працювати. Минулі часи зараховує історія до часів темноти, варварства й заскорузлости людства.

Одначе в наших часах існує новий Коран — леніно-сталінський комунізм, який до науки підходить з такою самою варварською м е н т а л ь н і с т ю як первісний магометанізм — в науці може бути або те саме, що вчить марксизм-ленінізм-сталінізм, або щось противне. Як противне, тоді має бути знищене. Одна шоста частина земного глобу нині окутана новим варварством, яке історія по століттях буде згадувати як нову филю страшної темноти.

Правда, американські комуністи та комунофіли з так званої Прогресивної Партії називають Совєтський Союз країною поступу, одначе це що скажемо найкраще покаже, який є поступ в Совєтській Росії.

Спір поміж Лисенком та совєтськими вченими не має нічого спільного ні з соціялізмом, ні з буржуазією, а йде про чисто наукове питання науки біології, себто науки про життя. Йдеться про те, чи людина, тварина та рослина тільки одідичують свої прикмети, чи теж набуває їх кожний осібняк в наслідок життя в певнім оточенні. Отже перенесе рослина чи тварина з певними прикметами, штучно виплеканими, ці прикмети далі, чи ні? Лисенко твердить, що ті прикмети переносяться, бо так вчить марксизм, що матеріяльне положення життя одиниці одиноко впливає на витворювання прикмет громадянства, а не осібняків.

Доси наука біології трималася засад усталених католицьким монахом, біологом Менделем, та англосасом Морганом, що тільки прикмети роду набуті колись в прадавних часах чи сотворенні, переносяться на наслідників; оточення, серед якого жие осібняк і так набуті ним прикмети не переносяться.

В країні свободи ці дві наукові струї могли б свобідно змагатися і ніякій правдиво демократичній владі й на думку не приходило б мішатися в справи стислої науки, бо ж вчені, одного чи другого погляду, спирають свої твердження на обсерваціях та досвідах, триваючих нераз довгі літа.

Не так в Совєтах. Там не йдеться про це, щоб вчений дійшов до дійсної правди. Там про це, що є правдою, рішає Центральний Комітет Комуністичної Партії. Можуть в цім центральнім комітеті засідати люди, що на біології розуміються так, як вовк на астрономії, але центральний комітет неуків вважає себе покликаним займати голос теж у справах біології. Так сталося і в цім випадку.

Малорос Лисенко, не могучи побороти своїх вчених противників, звертається до Центрального Комітету Комуністичної Партії, щоб той попер його спір з противниками чисто наукових поглядів. Непомильний Центральний Комітет заявився за його поглядами, як згідними з марксизмом. Так почалась в Совєтах акція, що пригадує середновічне палення відьм. Лисенко атакує всіх природників Совєтської Росії, в першу чергу біологів Всесоюзної Совєтської Академії Наук, наслідниці давної Імператорської Академії Наук, установи зі світовою славою. Вчені безрадні супроти наукового терориста Лисенка, тимбільше, що він закидає противникам буржуазність, попирання клясових різниць, прогріхи проти марксизму. Отже не лишається нічо інше старим поважним вченим, як капітулювати. Перший мусів скапітулювати професор Жебрак, що зачепився з Лисенком. Він оголосив в щоденнику „Правда" таку заяву: „Я, як член комуністичної партії прийшов до переконання, що мені неможливо зберегти мої наукові погляди, які Центральний Комітет Партії узнав за фальшиві". Кремль сказав, справа вирішена.

(Докінчення на стор. 3-тій)

М. Брадович.

ЧУЖИНОЮ

1)

Марко сидів на терасі кавярні „Мармара" і мислив. Він не любив будити цікавости до себе без потреби, але коли хтось все ж поцікавився б гостем з широким чолом, на якім затоки над посивілими скранями і зморшка поміж бровами зраджували не наймолодший вік і нелегкий шлях життя, то міг би думати, що він заглибився в один з часописів, купа яких лежала біля нього. Але Марко не читав і не поспішав запалити загаслу цигарку. Він не бачив сьогодня й виблисків води під легким подувом вечірнього вітру на пасмі води, що заслуговувала в цю годину більш ніж колись назвиско Золотого Рогу, ані сильветок кипарисів на ясності води і неба, ані мальовничого видовища тисячів будинків на схилках горбів зі спичастими минаретами численних мечетів, полишених минулими віками поміж темними верхами дерев. В його уяві не повставали сьогодня приводи незчислимих перських орд, що сунулись на Елладу, загрожували стлумити вогнище тодішньої европейської культури але розбились об твердині грецького духу, втратили розгін своїх інертних мас, спинились і відкотились назад. Не відживали в його уяві ані лави фаланг Александра Македонського, що переходили Геллеспонт у відворотнім напрямі, щоб нести грецьку культуру аж до Індії і Єгипту, ані хрестоносці, що йшли визволяти гробовець Христа і зруйнували грунтовно Византію, ані османів, що утворили причілок Азії на Балкан і, на якім плили тепер каламутні хвилі большевизму, але могли так-же мало домішатися до ідеології визнавців Магомета, як вода до оливи.

Як бувало це не часто, полишив Марко вільний лет своїй думці. Тоді повставали в нім образи минулого, позаминулого й майбутнього, які він може викликав несвідомо, але тягом яких не кермував. Тоді стирались межі поміж тим, що відбулось колись в нім і навколо нього, і тим, що належало до минулих поколінь і далеких сучасників. Він стерігся досліджувати, звідки походило в нім те, що до нього особисто не належало, чи несла це до його уяви кров його предків, чи безсмертний дух його народу, живою частиною якого він був, бо відчував, що сила його полягала в цілості його єства. Чув часом на собі безмірний тягар національної вини, яку треба було спокутувати, гордість сили, що давала йому витримувати, примус признавання, що був одночасно й найвищим напруженням власного стремління. Відчував марність деяких сучасних подій і неминучу вартість деяких давно минулих. Передивляючи сторінки історії, мав часом враження, ніби від власних споминів і переживав неминучість того, що має статися, як сучасність. Коли дивився вперше на мури Кремля, мав дивне враження, що вказує на них шаблею, даючи розкази, чує гуркіт гармат і захоплені оклики — слава — на вид гетьмана Конашевича - Сагайдачного. Царгород видався йому ніби не таким, яким він мав би бути, але таке враження могла викликати й завелика кількість цигарок, до яких домішується часом більше опіюму ніж належиться...

Спонука до його сучасного намислення була досить незвичайна. Звичайно він звертав на кельнерок не більше уваги, ніж того вимагала його обслуга ними, чи їх евентуальна агентська чинність. В данім випадку не було це ані одне, ані друге. Нова кельнерка, що подала минулого вечора йому каву й часописи, видалась йому знайомою, не стільки своїм виглядом, як непомітним для звичайного спостерігача єством, що так мало пасувало до сумнівного оточення цеї інтернаціональної кавярні. Оточення це мусів Марко знати цілком добре, але саме воно спонукувало його в значній мірі відвідувати кавярню „Мармара", коли він перебував в Царгороді.

Власницею цього пристановища темних політичних, себто головно большевицьких елементів, була пані непевного віку, захованого під фарбами обличчя й волосся, що іменувала себе дискретно княгинею Дадищевою. Титул цей вона надуживала лише почасти, бо була нешлюбною донькою бундючного російського амбасадора цього імени у Відні і дуже відомої в тім часі оперетської зірки, Міці Кроль. Аристократичне виховання поруч з сумнівним походженням, якого дипломатична гідність батька не дозволяла легалізувати, причинились в значній мірі до того, що Катерина Кроль лишилась старою панною, перебуваючи то у Відні, то в штирійськім маєтку, який їй полишив в спадщину дбайливий батько. З російською дипломатією вона лишилась в кожнім разі в остільки тіснім зв'язку, що цього вистачило, щоби по вибусі австро-московської війни вона опинилась в дуже мішанім товаристві одного з концентраційних таборів. Але саме тут вона знайшла своє пізне „щастя" в особі сальонікського громадянина Конопулюса. Побут в таборі остільки її розчарував в Австрії, що вона продала свій маєток і поїхала шукати кращої долі, спочатку під владою Скоропадського в Києві, а потім під владою Денікіна в Ялті. По втечі з Криму перед большевиками, опинилась вона в Царгороді і заснувала разом з Конопулюсом „аристократичну" кавярню з „княгинею" на чолі і „графинями" серед кельнерок.

(Дальше буде).

ВИ БАЖАЄТЕ, ЩОБИ ПРО ПРАЦЮ І ДОСЯГНЕННЯ ВАШОЇ ГРОМАДИ ЗНАЛИ ВСІ ІНШІ? ДОПОМОЖІТЬ ПЕРЕДАТИ ЇМ ЦІ ВІСТІ, ВИСИЛАЮЧИ НЕГАЙНО СВОЮ ДОБРОВІЛЬНУ ДОПЛАТУ ДО ПЕРЕДПЛАТИ „СВОБОДИ"!

ЛОВІТЬ ЗЛОДІЯ!

(К) Коли злодія застукають на горячому, він пробує рятуватися втечею, тицяє на всі сторони злодійською рукою, тай кричить з усіх сил: ловіть злодія! Ця тактика показується деколи успішною. Люди звертають увагу у фальшивому напрямі і злодій висмикується їм з рук. Оттакої злодійської тактики вживають залюбки державні мужі „найдемократичнішої" держави, разом зі своїм геніяльним вождом на чолі. Ловіть злодія! Он там ваші вороги, що чигають на вашу загубу. А ми, ваші приятелі, хочемо тільки добра для вас і для цілого світу. Товариші добре знають, що людська наївність і глупота не мають грянниць і на неї вони й рахують.

От і останньо, на зібранні Асамблеї Обєднаних Держав в Парижі пускає такого блахмана один з великих, советських мужів, Андрей Вишинський, чекіст, що довгі літа переводив на той світ „контрреволюцію". На його руках кров мільйонів, а передовсім неповинна, українська кров. Тепер цей чекіст виступає на міжнародному зібранні з великою мовою і не тільки говорить, але кричить і скреготить зубами, вимахує руками, розчепірює драпіжні пальці і показує ними на всіх і вся як виновників. От тут виновники всіх лих, оттут „палії війни" (улюблене большевицьке окреслення). Ви змовлялися з німецькими націстами в 1939 р. іти війною на Росію! Серед вас є великі групи, які й тепер хочуть війни. Ви очорнюєте та знеславлюєте Росію. Нема блокади Берліна! Нема залізної куртини!

Гов! Товаришу Вишинський, не валяйте дурака! Показуєте не туди. Покажіть на свого товариша, що в 1939 р. погодився з націстами.

Говорите про знеславлювання вашої совєтії. То не світ вас знеславлює. То ви самі себе зганьбили. Знеславили вас постріли чекістів, знеславив вас смертний стогін виголоджених, українських селян, ганьбу несуть вам проклони ваших невольничих таборів. Мільйони бестіяльсько замордованих вашими чекістами то не наклеп, то страшна дійсність, то нестерте тавро на вашому режимі. Не писати про вас, а кричати треба, так кричати, щоби здрігався весь світ.

Кажете, що є групи, які хочуть війни, і знов не туди тицяєте пальцями. Так, є така велика група, що хоче конечно війни, що хоче залити своїми полчищами цілий світ і зробити його „щасливим", так як ущасливлює вже тридцять літ одну шосту частину світа. Отта група й кує день і ніч зброю і готується до походу на „гнилий захід". Бо поки існує бодай одна вільна країна, доти чекісти дрожать за свою шкуру. І ще є друга, що бажає собі конечно війни. Та група то ваші „щасливі" громадяни. Тридцять літ надмірного щастя вже їм дуже далися в знаки і вони хотіли би змінити його на ненависний вам буржуазний лад.

Нема блокади Берліна, — кричить Вишинський. Наївні ті американці й англійці. Не хочуть їхати до Берліна ні поїздами, ні автами, тай видумують собі блокаду на те, щоби літати літаками. Товариш Вишинський заграв тут ролю городничого з Гоголевого „Ревізора", що то кричить на одну жінку, що, мовляв, сама себе вибила, а на нього, на городничого, вносить скаргу. Добрий з вас комедіянт, товаришу!

Кажете, що нема залізної куртини. Тут ми годимося з вами вловні. Нема куртини! Є тільки одна велитенська тюрма, якій на імя СССР.

Товаришу Вишинський! Хоч як ви будете кричати та вимахувати руками, воно на ніщо не придасться. Бо всі вже надто добре знають, де треба ловити злодія.

Лисенко про Жебрака

(Докінчення зі стор. 2-гої).

За проф. Жебраком пішли всі біологи Академії Наук, особливо, як кількох впертих жреців правдивої науки усунули силою з їх посад. Жертвою впав також академік Шмальгавзен, директор Всеукраїнського Дослідчого Інституту для Зоології та Біології. Вкінці ціла Советська Академія Наук скапітулювала перед неуками, видаючи таку заяву під адресою Сталіна: „На ширшій сесії Президії Академії Наук СССР присвяченій розгляненню стану та питань білоогічних наук в Академії Наук, звертаємося до тебе наш дорогий вожде та вчителю з гарячим большевицьким привітом та вдячністю за увагу та поміч, яку ти кожного дня даєш советським вченим. Советська наука завдячує тобі свої найкращі осяги. Ти все спрямовував розвій науки до інтересів народу. Ти все помагав нам і тепер помагаєш поборювати реакційні та народові ворожі погляди та поміг, що советська наука не пішла проти народу".

Так писали Року Божого 1948 советські вчені світової слави до Сталіна, недокінченого духовного семинариста з Тифлісу.

Зломала свою гідність та хребет Всесоюзна Академія Наук зі страху перед ліквідацією її проводу, мусіла піти за нею й спеціяльна наукова установа, присвячена студії біологічних наук. Президія Советської Академії Медичних Наук оголосила подібний каянний лист до Сталіна на сторінках „Правди": „Ми обіцяємо тобі наш дорогий вожде усунути помилки, вчинені нами в найкоротшому часі та перебудувати всю нашу наукову працю в дусі, вказаним нам великою партією Леніна та Сталіна".

І дійсно, що обіцяли, то зробили. На наступному засіданні тої ж академії посипалися дикі атаки на тих вчених советських біологів, що трималися біологічних „фальшивих та буржуазних" поглядів Менделя".

Та це тільки з ділянки біології. Недавно читали ми про наступ на найбільших советських музиків. В останніх днях донесла преса про атаку на „буржуазних математиків та статистиків" за це, що вони теж йдуть з народом. Як навіть математик може бути у своїх математичних поглядах буржуазним а протинародним, уже годі збагнути. Та тут не йде про правду, але про викривлення правди. Коли статистик на підставі цифр виказує, що продукція не йде так, як голосить самохвальба партії, він стає буржуазним і ворогом народу. Він повинен був так рахувати, щоб Центральний Комітет Партії мав слушність, бо в Советах є тільки це правдою, що помагає закріпленню влади большевиків. Дійсна правда не могла б помагати закріпленню того одинокого в своїм роді варварства в історії людства і тут джерела конфліктів з вченими усіх ділянок вселюдських наук, які шукають правди. Одна шоста частина земного ґльобу дісталася під владу найбільше реакційну, яку тільки знає історія людства.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

Жертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Ліста: ч. 11.

Відділ:	Жертва:
Peter Jarema	$15.00
Іван Шалко	8.00
Василь Колодій	5.00
Сестр. Преч. Діви Марії	5.00
179 Mike Kulchycki	5.00
182 Олекса Комар	5.00
251 Михаїл Щурко	5.00
337 Теодр Чорній	5.00
342 Іван Савчак	5.00
350 N. Matrofil	5.00
139 Микола і Олена Столярчук	4.00
371 Іван Височанський	4.00
Михайло Мазуркевич, передпл.	3.00
1 Іван Чичила	3.00
5 Климишин Антін	3.00
13 Василь Футулуючук	3.00
20 Іван Кульчицький	3.00
25 Михайло Гайворонський	3.00
139 Joseph Smolinski	3.00
219 George Prokopovich	3.00
361 John Horishny	3.00
361 Петро Назаревич	3.00
433 Кость Шинькар	3.00
John Didocha	2.00
Тимко Бодак	2.00
Frank Prystas	2.00
Ізидор Хархан	2.00
Emil Milchuk	2.00
Sam Chandoha	2.00
Григорій Гис	2.00
5 Ґалан Михайло	2.00
5 Кривень Евстахій	2.00
5 Сидор Іван	2.00
5 Антонишин Семен	2.00
5 Барвич Павло	2.00
5 Лішак Семен	2.00
5 Марко Іван	2.00
5 Василик Григорій	2.00
5 Борись Михайло	2.00
5 Микитів Никола	2.00
5 Лешко Петро	2.00
5 Борусь Михайло	2.00
5 Мартин Олекса	2.00
8 Ciuryk Barbara	2.00
10 Stanczak Joseph	2.00
10 John Praskevich	2.00
13 Peter Bonchkowsky	2.00
18 John E. Pupchik	2.00
20 Олекса Брунець	2.00
23 Теодор Захаревич	2.00
24 George Futnyk	2.00
38 Wasyl Matkowskij	2.00
42 Andrew Kahan	2.00
42 Онуфрій Свитак	2.00
45 Теодор Малик	2.00
45 Andrew Leshuk	2.00
52 Михайло Мазур	2.00
53 Михайло Усик	2.00
56 Michael Pucilo	2.00
64 Stephen Sasowsky	2.00
69 Николай Сулима	2.00
69 Йосиф Мартинів	2.00
70 Петро Костик	2.00
70 Harry Kohut	2.00
75 Стефан Михайлюк	2.00
75 Семен Боднар	2.00
75 Николай Попіль	2.00
75 Данило Кремко	2.00
75 Василь Коваль	2.00
75 Дмитро Базилевич	2.00
75 Григорій Ясінський	2.00
76 Danko Horbacz	2.00
88 Wasil Ferenko	2.00
94 Володимир Сковрой	2.00
102 Микола Бусько	2.00
102 Семко Бояновський	2.00
102 Stephen Mytrosevich	2.00
103 Інж. Антоль Вовк	2.00
123 Деней Кравець	2.00
124 Дмитро Бала	2.00
130 Евген Гусак	2.00
130 Stephen Turchyn	2.00
130 Joseph Rewega	2.00
132 Steve Wozniak	2.00
143 Mr. & Mrs. Nicholas Orach	2.00
146 Теодор Солодкий	2.00
147 Іван Федорак	2.00
147 Антін Салаш	2.00
147 Anthony Stranko	2.00
152 Симон Присяжний	2.00
158 Карпо Шиш	2.00
163 Павло Труш	2.00
163 George Seniow	2.00
472 Panasik Wasyl	2.00
192 Стефан Целюх	2.00
204 Michael Kowerdovich	2.00
204 Mike Koit	2.00
206 Йосиф Холоровський	2.00
206 Михайло Чагарин	2.00
211 Wasyl Nakonechny	2.00
221 Йосиф Федун	2.00
223 Michael Koniuch	2.00
254 Peter Prestash	2.00
256 Anna Korzun	2.00
259 Semen Mentus	2.00
263 Stephen Kozart	2.00
266 Данило Матулінський	2.00
271 Володимир Шабатура	2.00
271 Ostashewsky Max	2.00
281 Іван Довгань	2.00
283 Володимир Дембрович	2.00
292 Michael Sachan	2.00
305 Nicholas Bottock	2.00
305 Іван Годованець	2.00
325 Adam Bratkowsky	2.00
325 Роман Мацюра	2.00
325 Михайло Лех	2.00
328 Wasyl Lisney	2.00
332 Frank Pryczka	2.00
334 H. Kotek	2.00
336 Eustachiy Stachiw	2.00
338 Петро Проць	2.00
342 Іван Маркович	2.00
355 Стефан Юркевич	2.00
355 Дмитро Колега	2.00
355 Василь Синайко	2.00
355 Федор Солоничний	2.00
355 Нестор Калагурка	2.00
355 Петро Рак	2.00
355 Григорій Плекан	2.00
355 Петро Занько	2.00
355 Федор Стен	2.00
355 Василь Сенько	2.00
361 Michael Hutzoolak	2.00
361 Nicholas Yuszkewicz	2.00
363 А. Лялюк	2.00
363 Г. Непорадний	2.00
363 І. Скробач ст.	2.00
363 Д. Мішанець	2.00
363 І. Кліщ	2.00
363 О. Іванців	2.00
363 Д. Базів	2.00
363 Г. Підскальний	2.00
367 Василь Бащук	2.00
381 Теодор Хариш	2.00
381 Йосиф Вовк	2.00
381 Михайло Маркевич	2.00
381 Кеник Стефан	2.00
381 Михайло Лукашкевич	2.00
386 Steve Worona	2.00
387 А. Лемешка	2.00
388 Петро Лемцьо	2.00
413 Пелагія Свінчак	2.00
420 Hnatusko Rosalia	2.00
434 Mary Kulynych	2.00
466 Юрій Кузьма	2.00
476 Іван Грех	2.00
Ольга Ключанович	1.00
Walyl Wyda	1.00
Петро Слободюк	1.00
Alex Reega	1.00
5 Заровений Михайло	1.00
27 William Ellis Finge	1.00
66 Bischak Nikita	1.00
180 Сквіртнянський Іван	1.00
206 Олекса Колісник	1.00
215 Григорій Бобовник	1.00
355 Іван Шалянський	1.00
355 Юрій Мізич	1.00
370 Michael Lysy	1.00
403 Микола Дзядик	1.00

Що писала "Свобода" тому 40 років?

22. жовтня 1908 р.

ДО СТАНУ ЗДОРОВЯ ІВАНА ФРАНКА.

Українське громадянство в Америці пильно прислухується до всього, що пишеться про стан здоровя д-ра Івана Франка, та, на жаль, вісток не багато. Довідуємося, що Франко виїхав був з родиною в туранський повіт до о. Кузіва. По тижневі дружина І. Ф. з меншим сином і донькою виїхали до Львова, самий поет з двома синами остався ще на тиждень. Вернувшись з поїздки, почувається ліпше. Він тепер час від часу виходить до міста, буває в знайомих, може робити лекшу роботу. Зараз викінчує друкувати „Приповідки", і продовжує свої „Апокріфи", збирається диктувати коментарі до колядок і т. п. Через спаралізування рук самий Франко писати не може, а диктує своїм синам, а вони пишуть.

СТАРОКРАЄВИЙ ПРИВІТ ДЛЯ ЕП. С. С. ОРТИНСЬКОГО.

Дня 26. вересня в год. 2. полудні виїхали делегати парафії Алден, у Пенсилвенії, возами, окружені кінною бандерою по боках, на стацію Пенсилвенійської залізниці в Нантикок, на зустріч Їх Преосвященству, котрий в супроводі нашого священика о. Лисяка мав приїхати з Филаделфії — пише „Очевидець і алденський парафіянин". В год. 2:40 станув експресовий потяг на стації. Всі делегати на чолі з священиком іншої парафії, о. Молчаніом, повитавши Владику, провели його й пароха до повоза, прибраного зеленю, до котрого було впряжених чотири баских карих коней і всі в супроводі бандерії кінної вирушили з стації до Алден. По дорозі ставали великі юрби прохожих, які цікаво гляділи на той тріюмф, серед котрого переїздив Владика через місто Сантикок. Овація, яку уладжено Владиці, була тільки вступом до паради, яку уладили наступного дня перед богослуженям в церкві... Перед нарафіяльним домом уставилися численні братства й товариства з прапорами, а дві банди грали на переміну. Коли появився Владика, всів до повозу, а всі братства супроводжали його по обох боках до доволі далеко пжженої церкви. Перед церквою була уставлена тріюмфальна брама, а коло неї станули шкільні діти в святочних одягах і сипали квіти під ноги. Так в супроводі здвигу народа ввійшов Владика до церкви.

МІСЦЕВІ ВІСТІ.

Іван Сушереба з Кеокі, Вест Вирджінія, доносить, що там постигло нещастя члена 140 від. У.Н.С., Івана Стеткевича, якого важко покалічила машина в майні. — У Ню Йорку відкрили перше українське бюро праці Рикшинський і Іванчук під ч. 181 Іст 3-та вул.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

На кампанію, яку тепер веде Український Конгресовий Комітет Америки в цілі зібрання 50-тисячного фонду, жертвували:

Котесвіл, Па.: Ліста ч. 279, зібрала Розалія Заплітна: о. І. Врублевський, Моден Сорвіс Клаб, П. Заплітний, Р. Заплітна по $5; М. Ковальська, Т. Панасюк по $1; разом $22.

Брадок, Па.: Ліста ч. 284, зібрала Евдокія Футрик: Е. Футрик, М. Яцкович, К. Погранична, С. Берко, Д. Футрик, Ю. Футрик по $1; разом $6.

Бостон, Масс.: Ліста ч. 738, зібрав Мик:ола Кисіль: М. Кисіль $2.50; О. Старушок, І. Геба по $1; А. Майброда 50 ц.; разом $5.

Дітройт, Миш.: Ліста ч. 913, зібрав Петро Кізел: інж. Дячун Іван $10; А. Кривий $5; Д. Цубрівний $2; П. Золочівський, В. Лишак, Н. Янко по $1; разом $20. Збірку ще продовжують.

Вілінг, В. Ва.: зібрав М. Медвідь: Український Клюб $10; М. Медвідь, В. Когут, В. Ревaковський по $5; С. Грушкевич $3; А. Панас, А. Куцло, П. Вітенко, В. Чайківський, А. Барановський по $2; Й. Солецький, Й. Карас, П. Кабала, І. Лисик, Г. Сівний, Т. Тихоневич, А. Салек, К. Мокай, В. Серило, Н. Н. по $1; разом $50

Палмертон, Па.: Ліста ч. 1516, зібрав Михайло Куба: М. Куба $2; В. Борота, І. Сікарський, Д. Мільковик, П. Патер, І. Кравчук, Н. Кухта, І. Турко, П. Сенків по $1; разом $10.

Амстердам, Н. Й.: Ліста ч. 1528, 1530-1532, зібрав Український Допомоговий Комітет — голова С. Гнатківський, секретар П. Чучман, скарбник Т. Сюрко: Михайло Мельник $20; Семен Гнатківський, Михайло Тарнавський, Микола Вілчинський, Петро Дворянин, Микола Косован, ЮліянВаршона, Михайло Серединський по $10; П. Чучман, В. Мельничук, В. Михалюк, М. Зюбровський, Т. Сюрко, Д. Мітулинський, Б. Юркевич, К. Юркевич, К. Юркевич, П. Терпляк, Ю. Грицай, І. Бабак, В. Чучман, Г. Медвідь, А. Гнип, С. Куніцький, Е. Федишин, М. Мустіка, П. Підлиський, В. Вовнянка, А. Гарбузинський, А. Вітковська, Т. Чучман, Й. Бозорницький, Л. Бозорницький, І. Дух, В. Папуру, П. Бедіз, С. Команиський, С. Цюнка, А. Михальчищин, М. Сойсик, В. Туман, Д. Будак, О. Бозорницький, В. Труфим, М. Мокрий, Т. Пушкар, В. Лемішка, Я. Воршона, Т. Сокач, І. Макаровський, М. Кухарук, Р. Гарбачевський, Е. Теплий, С. Шиманський, М. Чикота, Т. Шиманська по $5; І. Блинковський, Я. Михальчишин по $3; М. Кожух, М. Яворський, А. Терлецька, С. Копачук, П. Цюпка, В. Юркевич, А. Рудська, Н. Іващишин, К. Ференц, І. Підляваний, Й. Бозорницький по $2; І Дихньовський, М. Гарт, Й. Центнар, К. Перець, В. Яворський, С. Тарасевич, Ф. Шижик, А. Квас, І. Бабій, П. Ізаюк, Ю. Михайловський, П. Попелишин, А. Сайсик по $1; разом $366. Зачим з Амстердаму вже первісно прислано $40.50, то загальна сума в громаді Амстердам, яка нараховує около 60 українських родин, виносить $406.50.

АФРИКАНСЬКІ ГОСТІ НА ПРИЙНЯТТІ В АНГЛІЙСЬКОГО КОРОЛЯ. Під час конференції африканських колоній в Лондоні, британський король Юрій VI прийняв делегатів в Букінгемському палаці. Розмова відбулася в приязній атмосфері та серед взаємних найкращих побажань.

ШУКАЮТЬ СВОЇХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За листами чи дресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУА ДКомітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

• • •

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

16,565 Шимечко Олекси з с. Долина Дільна (Любачів) а також тітки Парубій Агафії, від Парубій Агафії.

16,566 Мазурик Катерини і Михайла з с. Бусі Цісна (Сянік) від Мазурик Анни.

16,567 Кич Теодора з с. Тарнава Нижна (Турка) від Бурчишин Ілії.

16,568 Рідних і знайомих з повіту Березань (обл. Киева) від Тоцький Миколи.

16,569 Вдовяк Михайла від Швид Т.

16,570 Котула Михайла з с. Чорна (Лісько) від Котула с. Михайла.

16,571 **До такорових управ** на скитальщині від відділу розшуків при ЗУАДК. Проситься звідомити по таборах, що за Велінський Николою з с. Загіречко (Бібрка) пошукує кревна з Америки Галаішин (голоситися на ч. 16,571).

16,572 Пришляк Івана з с. Стригинці (Бережани) від брата Трач Івана.

16,573 Довгун Григорія с. Григорія від брата Дубенко Якова.

16,574 Зеленський Михайла з с. Гусарівка (Харків) від Бойко Олександра.

16,575 Криста Володимира і Францішка з с. Свидового (Чортків) від Адамчук Івана.

16,576 Ребенднюк з с. Ріжок (Камянець Подільський), Скотніцький від Літинський Володимира.

16,577 Зварич Семка і Явдохи від Зварич Анни.

16,578 Хрущ Володимира з м. Скалата від Марущак Евстахія.

16,579 Бачинський Григорія (родж. в Америці) від брата Бачинський Івана.

16,580 Сінявський Юрка з с. Присілок Пересна (Томашів) від Піскор Семена.

16,581 Мурин Івана з Рогатищини від проф. Боднар Романа.

16,582 Мицьо Івана від Годчак зам. Єлинчук Розалії з с. Мхава (Лісько).

16,583 Українка по 30-ому році життя пристійна, блондинка, бажає навязати переписку з інтелігентним Українцем.

16,584 Стрілець Зофія зам. Кагій з с. Павлів (Радехів) Борис Зофії з дому Двигайло з с. Сілець Бенків (Камянка Струмилова), Мороз Івана з Холоїв (Воля Холоївська) від Збурська Марії і Стрілець Івана.

16,585 Пирій Максима і Ільки з с. Махнів (Тернопіль) від Чайківський Михайла.

16,586 а) Масник Дмитра, Івана і Михайла з с. Ліпна (Перемишль), Воробель Теклі від Кішеня Миколи.

16,586 б) Щирба Павла з с. Угорка (Ярослав) від Щирба Олени д. Омеляна і Марії.

16,587 Попадюк Марії з с. Пиляй (Винниця) від Попадюк Зофії.

16,588 Додяк Михайла з с. Берегів (Самбір) від Хомяк Софії.

16,589 Буняк Теклі від Буняк Єлени і Олекси.

16,590 Маник Катерини д. Василя з с. Сушиця (Старий Самбір) від Ізак Стефанії д. Гринька.

16,591 Кінаш Катерини зам. Дорош з с. Бухович (Мостиська) від Тимків Павлі.

16,592 Лаба Анни д. Михайла з с. Турія (Старий Самбір) від Багрійк Миколи.

16,593 Гірняк Катерини від Даньчик Анни з с. Телешниця (Лісько).

16,594 Малаховський Михайла с. Федота з пов. Уманського (Київщина) від сестри Малаховська Марії.

16,595 Смуток Василя і Миколи з с. Гусно Вижне (Турка) від Смуток Василя.

16,596 Гураль Йосифа і Магди від Совтан Ольги д. Дмитра.

16,597 Рожаловець Василя, Будник Михайла з с. Мала Плотниця (Пинськ) від Борисевич Тихона.

16,598 **До таборових управ** на скитальщині від відділу розшуків при ЗУАДК. Проситься звідомити по таборах, що за Савирдою Маріяном в с. Цеклін (Ясло) пошукує вуйко з Америки Серафін Андрій (голоситись на ч. 16,598).

16,599 Наконечна Розалії з с. Лука (Калуш) від Левицька Анни д. Теодора.

16,600 Квасневич зам. Войводська Розалії зі Станиславова від Сенчук Романа.

16,601 Поптанич Стефана з с. Бенькова (Турка) від Поптанич Стефана с. Гаврила.

16,602 Ступницький Василя з с. Крупско (Стрий) і Коцьовський Василя від Сторожак Федора.

16,603 Резніченко Розалії з с. Тарача Тараха (Київ) від Ранкевич Елисавети.

16,604 Рідних і знайомих з с. Чуква (Новий Самбір) від Гуран Степана.

16,605 Семенюк з с. Хомяківки (Товмач) від дочки Ченстухів зам. Соневицька Стефанії.

16,606 Чайковський Михайла, Боднар Михайла, Погорецький Томи від Сторожук Івана.

Голоситись на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE

P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

ДО УВАГИ УСІМ, ЩО ЗАМОВИЛИ КАЛЕНДАР

У. Н. СОЮЗУ НА 1949 РІК:

У відповідь на численні запити чому ще досі не розіслано передплатникам Ювілейного Календаря У. Н. Союзу на 1949 рік, Видавництво „Свободи" повідомляє, що Календар ще не вийшов з друку та що він буде розісланий усім тим, що його замовили, безпосередньо після того, як тільки появиться. При цій нагоді пригадується усім тим, які ще бажали б замовити Календар, щоби поспішилися зі замовленням, бо Календар в цьому тижні вже починається друкувати в обмеженому тиражі і тільки ті, що замовлять його наперед, можуть мати певність, що його одержать. Календар матиме 224 сторінок друку звичайного формату та міститиме великий оригінальний та високовартісний інформативний матеріял з усіх ділянок американського і українського життя. З огляду на великі кошта друку та на обмежений тираж, тільки ті, що замовлять Календар наперед, можуть бути певні, що дістануть його по передплатній ціні $1.00 за примірник та що одержать його взагалі.

ЗЛІКВІДОВАНО КОМУНІСТИЧНЕ ПОВСТАННЯ В КОРЕЇ.

Сеул, Корея, 26 жовтня. — Корейський уряд вчора офіціяльно повідомив про ліквідацію бунту, що його були підняли керовані комуністами 1,300 вояків в південній частині країни. Згідно з повідомленням, „поліція і військо виловлюють ще відірваних від збунтованої групи поодиноких вояків.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 24. жовтня 1948 року помер нагло у 35. році життя

ІВАН ПІГУРА,

член Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270 У. Н. Союзу в Джерзі Сити, Н. Дж.

Покійний роджений в Америці. Полишив у смутку батька Миколу, матір Марію і сестер: Анну, Тесі, Марію, Павлину і Ольгу.

Похорон відбудеться в четвер, 28. жовтня, в год. 9:30 рано, з погребового заведення Івана Ковальчика, 129 Grand St., Jersey City, до української катол. церкви св. Петра й Павло на розі ул. Сосекс і Грін, а відтак на цвинтар в Норт Арлінгтон. — В. Й. П.

В. Бутковський, рек. секр.

ПОШУКУВАННЯ

Пошукую ДОЛІД ВАСИЛЯ, уродженого в селі Трискіне, повіт Сарни, Волинь, який виїхав приблизно в 1929 році до Америки. Останній час жив в місті Pittsburgh. Хто про нього знає, або він самий, прошу написати до:

DANYLCZUK TYMOFIJ,
Y. M. C. A.—Agric. Hostel,
Fairwood—Common, nr. Swansea,
England.

ТАРЗАН, ч. 1958. Значуче світло.

Коли Тарзан завважав, що за ним слідкують...

...він подався в напрямі опущеного берега.

Міжтим, коли вже наближалася холодна ніч, малий Мінду розпалив вогонь.

Коли полумінь бухнула, її відблиск побачили надходячі генгстери.